





բազմաթիվ դպրոցի և պատարաստ է ներկայացնել այդ գումարը: Զորքաշի սուրբ Գեորգ եկեղեցու ուսումնարանի ուսուցիչ պ. Մատինեանցին խորհուրդով ձեռք տալ սկսած յոճովարի 1-ն մինչև սեպտեմբերի 1-ն ամսական 10 ռ. և նոյն ուսումնարանին ի նպաստ միանուստ 40 ռ.: Խորհուրդը ստացաւ «Մշակ» լրագրի միջնորդութեամբ 35 ռ. որ հաւաքած էր Մուշեղ քանանայ 8 էր-Ղևոնդեանի և Կարապետի տանը: Թիֆլիսի արհեստագործական ժողովարանը ստացաւ էր յօդուտ ընկերութեան դիմախհանդէս, որից գրեցաւ 432 ռ. 28 կ. զուտ արդիւնքը յանձնակցաւ խորհրդին: Խորհուրդը ստացաւ պ. Մ. Խաչատրեանցի մի հատ արեւելեան փոխարինութեան տոմսակ 100 ռ. արժողութեան № 475,783 ի յիշատակ իր հանդուցեալ ամուսին Նուսէ Խաչատրեանի, այն պայմանով, որ տոմսակը մնայ ընկերութեան սեպտեմբերին, իսկ արեւելեան տոմսակը համարվի հանգուցելոյ տարեկան գործադիր անդամակցութեան վճարը: Խորհուրդը անձնուսմանի գումարով մնաց Միջնորդական պրիկազի 2 տոմսակ իւրաքանչիւրը 5,000 ռ. 7 1/2 տոկոս, որոնց համարներն են 701 և 702, 28 նոյեմբերի 1874 թ. այս երկու տոմսակները համար խորհուրդը վճարեց 10,407 ռ. 60 կ. և յանձնեց ի պահուստ արքայական բանկի Թիֆլիսի բաժանման:

Խորհուրդը ձեռնամուխ եղաւ իր միջոցներով հիմնելու Թիֆլիսի մէջ աղատամարան հայ որդի և չքաւոր աշակերտները համար. սորա համար մշակեց առանձին նախագիծ:

Որովհետեւ խորհրդի համար ծանր էր սկզբում, միջոցների պակասութեան պատճառով անել մի քանի անհրաժեշտ դիմումներ ծախսեր, ուստի խորհրդի անդամ մեծ. պ. Մանթաշեանը յանձնարու եղաւ իր սեպտեմբերին վճարելու այդ ծախսերը, որ ընդամենը եղաւ մօտ 300 ռ. սորա համար նա ստացաւ. խորհրդի կողմից առանձին հնոցակալութիւն:

ՆԱՄԱԿ ԽՄԱՐՆԵՐՆ

Բազու 17 մարտի

«Մշակ»-ի № 39-ում տպագրւած լուրի առթիւ թոյլ տուեցէք ինձ խորհել, երկուսիս ձեր պատուական լրագրի էջերից մի անկիւնում տեղի հնորելու:

Հիմնվելով քաղաքում տարածված և բանի մի նշանաւոր ծանօթ վաճառականների խօսքերին, յանդիմանալով ունեցայ պ. Նիսանուրեանցի անանկութեան տուրը հրապարակ հանել, ոչ մի թշուառական առիթ ինձ չէր ստիպել այդ գրելու, եթէ ոչ մի արամարանը դէպք մեր հայ վաճառականների գործունէութիւնը. սակայն նամակս փոքրամասն էր երբեք որ յետոյ եւ անձամբ

կը լինէր, այլ եւս գնչուներին և վաճառի գուրուսներին անդամ անանկելու:

Ի նկատի ունենալով այս ամենը, խորաքննելու հայ չէ կարող չը դուրսանել մի առանձին համակրութեամբ այս օրերս միայն Կ. Պոլսում հաստատված դաւաճաւաչոց ընդհանուր միութեանը, որի գլխավոր նպատակն է դարձնել տանը ճաշակաւոր սնունդի ներքին կացութեանը, մարքերով Կ. Պոլսը գինե անկար և ձերացած պանդուխտները, չըլուսն փաստաբաններ ուղարկելով Հայաստան անպաշտպան հայ ժողովրդի իրաւունքները հայ վաճառականների անօրէնութեանց դէմ պաշտպանելու համար, ձրի օրինադրեր տարածելով ժողովրդի մէջ, փորձի և թնթիւն դրամատներ հաստատելով Հայաստանի դիւղերում, գործական կերպով նպատակ ժողովրդի գանազան դիւղատնտեսական կարեաց, պաշտպանել ժողովրդի իրաւունքները նոյն իսկ առանձին առանձիններ անուշ այնչափ գոնէ, որչափ Կ. Պոլսի և ուրիշ մեծ քաղաքների մէջ կարելի է ընտել աշխուշ և այլն և այլն. միով բանիս մարքը և աղատել հայրենիքը ներքին և սեփական որդերից, նպատակ հայ ժողովրդի նիւթական գերութիւնը խորտակելու գործին և այսպիսով ուղբի դիմակցութեան և ինքնաճանաչութեան քերել արեւ ժողովուրդը, որի հառաչանքները ընդհատուել եթէ հիմայ անում եւ նորան թէ նա էլ քեզ պէս մարդ է, նա միայն հեղձօրին ժողովուրդ է քեզ պէս ասելով մտքի մէջ. «այս ինչ ծագր է, միթէ հայ վաճառաւի հետ եւս հաւասար կանգնող մարդ եմ, որ ինձ աշակերտ խօսքեր եւս ասում...» Այդ վաշխառուների հրէշային տիպը եթէ մեր տաղանդաւոր բարեկամ պ. Բաֆֆի այնչափ ճիշտ կերպով հա-

տուղեցի որ պարունը բացարձակ կամ նօտարիտով իրեն անանկ չէ յայտնած. ուստի չը նայելով խմբադրութեան ուղարկած մի երկրորդ նամակիս, դժբաղդաբար եւս այդ նամակը լոյս տեսած դառ

«Մշակ» № 3 համարում, որի ստուգութիւնը իր ժամանակին հերքեցաւ: Պ. Նիսանուրեանց այդ առթիւ գանդատ տալու է ինձ դէմ թէ ոչ, այդ դեռ եւս նա ինձանից այդ մասին գանդատ չուներ առած, և սխալ էր այն լուրը, թէ նրա գործը ամուս 24-ին ընկուել էր և նրա համար ինձ կայանաւորեցին: Ինչ վերաբերում է քննիչի մօտ այն օրը իմ լինելուն, այդ բոլորովին ուրիշ գործի համար էր, որի մասին եւս արդէն երաշխատը ներկայացնելով աղատ եմ, մինչև գործի դատարանում քննվելը. ուստի թող ներքին ինձ ձեր պատուական լրագրի միջոցաւ խորհել այն անձինքներին, որոնք կատկածի ամենախորթ նշույլ անդամ ունեն դէպք ինձ հաւատ ընծայելով մի քանի պարուններին ինձ դէմ արած բանի մի նշանաւոր չըլաններում, նույնպէս դրաբարտանքներին սպասել մինչև ինձ գործի քննուելը. որից յետոյ եւս բաւական մանրամասն պարագաներ ունեմ հաղորդելու պատուելի ընկերացողաց կամ լրագրի միջոցաւ և կամ առանձին բրօշուրայով. առ այժմ բաւականաւոր եմ ասելու, որ կատարեալ իրաւացի էր «Մշակ» չը գիտեմ որ ժամանակ արած նկատողութիւնը «սպիտակ ներքին» անուանելով հայ գործակաւորներին:

Արէլ Ապրեանց

ՆՈՐԻՆ ԼՈՐԵՐ

Կրակի, մարտի 21-ին, առաւօտեան ժամը 9-ին ԹԻՖԼԻՍԻ ամրոց մասուլի, այսինքն տաւ և երկու պարեկական հրատարակութիւններին ներկայացրեցին, պատիւ ունեցան ներկայանալ Կովկասի Գլխավոր կառավարիչ իշխան Գոնդուխով Կօրսակովին:

ԵԿԱՏԵՐԻՆՈՎՈՒՅՑ տաղանք 80 լուրը բաժանորդագրին «Ժողովուրդ» համար հետեւալ անձինքներին: Քաճառայ Սերովէ Լազարեանց 8 լուրը, Ոգսնիտ Պախչիտարայեան 4 ռ., Մանուկ Սերեպալեան 4 ռ., Միսա Շուշուեան 8 ռ., Յովհաննէս Թամանեան 4 ռ., Պետրոս Քառատուլով 8 ռ., Կարապետ Քեհեճիկ 3 ռ., Միքայէլ Խարատուցիկ 8 ռ., Կարապետ Օրձիյով 4 ռ., Կարապետ Թամարեան 4 ռ., Մարգար Շապուշիկով 4 ռ., Ստեփան Խաչիկուհեան 4 ռ., Սարգիս Խարակելեան 4 ռ., Գեորգ Միսեթով 4 ռ., Մանուկ Փեշեքեան 4 ռ., Պետրոս Հայրաճեան 5 ռ.: Մնացալ փողի հետ կանի 100 լուրը:

Մեզ գրում են Ղ.Ղ.ԱՐԻՑ: «Նորեւոստ պ. Զու-

նած չը լինէր իր «Թեմի» մէջ, անշուշտ կը խնդրէ պ. Սարգեանին, որ իր բոլոր գործը վերջացնելուց յետոյ մի ուրիշ Թոմաս-Էֆենդի էլ ինքը նկարէր, հայտնի մի անհայտ ևս յաւիտեանական խաչատուակութեան դատաւարութեւ համար...

Վերջիցնալ մի ու թիւնը հաստատող մեր համակրելի դաւաճաւաչ կողմնակիցը իրանց կապած մի ու թիւն կանոնադրը նախքան տպագրութեան տպը ինձ մօտ եւ ընդին, նորա մասին հարկաւոր լինելի գիտողութիւնները բոլոր համար: Ճշմարիտ, եւս ապշած մտայի, տեսնելով Կ. Պոլսի «պրիմաուս» ինտրիգանները երեւոյ ընկած հայաստանցի «ս և է կոպիտ խաբէները» որչափ ընդունակ գանդեցան Կ. Պոլսի բոլոր «գործի» և «գրագէտ» ասովանների պրիմաուր մի թիւը և «անգրագէտ» գրիչ հարուստով փչուր. ուղարկում եմ որչափ պարզութեամբ և գործնական կերպով է նախատեսված, որոշված և ձեւակերպված մի ընդարձակ ու աշակերտ գործունէութեան բոլոր նպատակը, պրոգրամը, ներկայ ու ապագայ ընթացքի պայմանները, աւանդով մի և նոյն ժամանակ մի նոր, Կ. Պոլսի մէջ դեռ չըլած (անկասկած և անլինելի) քայլ, այն է, պարտադրիչ կերպով երբեք ամբար մէջ հաշիւ տալ բոլոր լրագրիչներին մէջ: Անձ մի կարծի և կարող միջոց ապագայի համար այն բոլոր աֆիդիստական գեղեցիկներից և գեղձուններից, որոնք արվել են մինչև հիմայ Կ. Պոլսի մէջ «յանուն աղբի ու հայրենախորտակներ»:

Անձ մեր առաջ մի չըլեւած և գուցէ չտոնրից էլ չը սպասած չարժու և համերաշխութիւն նոյն իսկ տանջանքներին անմիջապէս եւ-

րաբեան նուիրեց մեր երկեսու ուսումնարաններին 100 լուրը աղքատ երեխաների համար չորսը դընելու նպատակով: Յանկալի է որ և մեր մի քանի աղաներ հետեւին պարուն բարի օրինակին:

Թիֆլիսի կաթիլական գինեալիայի մի աշակերտ սկսել է արդէն թարգմանել ուսուցիչից հայերէն Գեորգի «Сборникъ разсказовъ изъ путешествія и быта народовъ» անուանված գիրքը և խնդրում է ուրիշներին ի դուր չաշխատեն այդ գիրքը թարգմանելու:

«Մշակ» ներկայ համարում տպում ենք Թիֆլիսի հայոց Բարեգործական ընկերութեան խորհրդի արձանագրութիւնների քաղաքաները: Կաշխատենք միւս անգամ խօսել ընկերութեան գործունէութեան մասին:

Լսում ենք որ բժշկապետ Շահապարեանց դիմել է մի քանի երկատարներին, խնդրելով նրանց որ Զատիկ տօնիցից յետոյ կարմն հայելու դասախօսութիւններին մի շարք յօդուտ լինելու հայոց ընդհանուր ուսուցչական ժողովի: Լըսում ենք որ դասախօսութիւնները լինելու են Արծրուտ թատրոնում:

Լսում ենք որ ձեռնածու պ. Լէնց ամբողջ Զատիկ շաբաթվայ ընթացքում կրկնելու է իր ներկայացումները Արծրուտ թատրոնում:

Հաւատարիմ աղբիւրից տեղեկանում ենք, որ Կոլոր գեղի գործակալի Թիֆլիսի վիճակային կոնսիստորիային ուղարկած 300 լուրուց աւելի վիճակային արդիւնք չէ հասած գանձարանը, այլ մի անձնաօթ կեղծանուն անձ է ստացել այդ գումարը նոյն կոնսիստորիայի անդամի և քաղաքապետի ստորագրութեամբ և կնիքով վաւերացրած յայտագրով (протокол): Հայր Մարգրէն այդ մասին ընտելութիւն է սկսած: Անձ ինչպիսի բանը կարող են պատահել արթուն աւաջնորդի պակասութեան պատճառով:

ԱՐՏԱՐԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԳԵՐՏԱՆԻՍ

Պերմանական կայսրի ծննդեան օրը պահպանողականների կենտրոնական մասնաժողովը մի ուղերձ ներկայացրեց Վիլհելմ կայսրին: Մասնաժողովի պատգամաւորներին որոնք յանձնեցին կայսրին ուղերձը, նա ասեց մտաւորապէս հետեւեալը: «Իմ կեանքի լուրջանշանը վերջացած չըլանք յիշեցում

Թակալ և տաճկա-հայերի բոլոր ապագան կազմող տարրի մէջ, տարբի, որը դաւաճաւաչ փորձերով հասաւ այնչափ գիտակցութեան, որ հասկացաւ թէ ճաշակա-Հայաստանի փրկութիւնը ոչ Կ. Պոլսի է, ոչ էլ այնչափ Եւրօպայի պարզամիտներում, այլ միայն նոյն իսկ իրան հայ հարստահարեալ ժողովրդի ինքնօգնութեան մէջ: Անձ մեր առաջ գործունէութեան և անկեղծ հայրենասիրութեան, որոնք դեռ եւս ուսումնարանական նստարանների վրա են, թող այս անգամ էլ օրինակը նրա ցոյց տան մի այնպիսի գործի մէջ, որը ոչ մի վաղանցուկ սովի նման է և ոչ մի այլ բանի:

Գաւառական միութիւնը ընտրել է իր անտեսական գործերի անօրինակ Կ. Պոլսի վաճառաւաչաց մէջ իր քաջ հակառակ, առատ սրտով և անթիւ յայտնի և վաղանքի բարեգործութիւններով անուանի մի ուսանաչ, որը ի դէպ յիշած, վաշխում է մեր կառավարութեան գետնախառն առանձին համակրութիւնը և հովանաւորութիւնը, ինչպէս Կ. Պոլսի մէջ ունեցած իր հայատանների շարքում առաջին տեղ բռնող մի պատաւոր և քաջախառն հայ: Կա պ. Մանակ Ապրեանցն է, կարծեմ ինքը դարաբաղցի, որը ունէ այստեղ իր վաճառականական գործունէութեան զլուստը կենտրոնը: Վաճառորդ նուէրները պիտի զան նորա անունով Banque ottomane-ի միջոցաւ, որի հետ վարում է նա իր արտասահմանական յարաբերութիւնները:

Գրիգոր Նիկողոսեան



բէք նրանցից չի հրաժարի և, եթէ այդ հարցի մասին եւրոպական կոնֆերանսի կը կազմվի, Աւստրիայի մտադրութեան հա- կառակ կը լինեն Անգլիա, Ռուսաստան և Թուրքիա:

ՍԵՐԲԻԱ

Բէլգրադէցի «Polit Corresp.» լրագրին գրում են հետեւեալ մարտի 20-ից: Մար- տի 19-ին առաջագիծները կը բերուի հաւաք- փեցան ժողովրդի ներկայացուցիչները, որոնք եկել էին թագաւոր Միլանին շնորհաւորելու համար: Կրանք թեւով այնքան շատ էին, որ լցրել էին ամբողջ կուրբը: Ներքին գործերի միւնիստր Գարաշմանին զիմեց պատգամաւոր- ներին մօտաւորապէս հետեւեալ բովանդա- կութեան ճառով: «Ներքիններ, տեսէք, թէ ինչ բանի կամենում են մեզ հասցնել ար- մատականները: Նրանք ցանկանում են, որ մենք պատերազմ սկսենք մի հզօր զբաղու- հետ: Մեր վերջերից դեռ ևս արիւն է հո- սում: Մենք դեռ չենք վճարել մեր հին պարտքերը, մեր սահմանների վրա թափ- փած են դիւղերի և քաղաքների աւերակներ, որոնք վերականգնման կարօտ են: Կեռ ևս հաւաքում են այն անձինք, որ վերջին պա- տերազմի շնորհիւ թիրաքների հետ որը և այլի մնացին և որոնց պետութիւնը և հա- սարակութիւնը դեռ չէ կարողացել օգնել իսկ արմատականները կամենում են հայրե- նիքը աւելի մեծ թշուառութեան մէջ դը- ցել: Բայց դուք կարող էք հաւատ ընծայել ձեր թագաւորին իմաստութեանը:» Այդ խօսքերը արտասանելու ժամանակ ներկայ եղողները սկսեցին սաստիկ ծափահարել: «Մեր իմաստուն թագաւորին խորհուրդը կազմելով, շարունակեց ներքին գործերի մի- նիստրը, մենք մեղանից կախված բոլոր մի- ջոցները գործ կը դնենք մեր թանգազին հայրենիքը դժբաղդութիւններից ազատելու համար և ամեն կերպ կաշխատենք մեր զը- րացիների հետ խաղաղ ապրելու համար:» Կրանք յետոյ ներկայ եղողները սկսեցին կեցցիներ կանչել և պատու թագաւորին, թագուհու և թագածաւանդին: Նրանք մի- մեանց խօսք տուին աշխատել, որ «երկրի և ժողովրդի լինամիտները, որոնք պատերազմ- են կամենում» այլ ևս սկուսչիւնայի ան- դամ չընտրվեն:

Պէտք է կարծել, նկատում է «Голосъ» լրագրին, որ թագաւոր Միլան շատ զօժ չէ այն պայմաններով, որոնցով շրջապատված նա անց է կացնում իր թագաւորութեան առաջին ամիսը: Թագաւորութիւն դառնա- ւուց յետոյ Սերբիան առաջվայ պէս մի եր- կիր է ներկայացնում, որտեղ մաքառում են երկու հակառակ կուսակցութիւններ, աշ- խատելով իշխանութիւնը իրանց ձեռքը դը- ցել, իսկ սերբական միւնիստրութիւնը ընդ- դիմադրութեան է հանդիսւում քաղաքական այն բոլոր գործիչներին կողմից, որոնք չեն համակրում Սերբիայի և Աւստրո-Ունգա- րիայի սերտ բարեկամութեանը: Սերբիայի թագաւորութիւն յայտնելու պատճառով կայացրած հաշտութիւնը խանգարվեցաւ այդ գործի կատարվելու միւս օրը: Միւսը չինայի մէջ ընդդիմադրական կուսակցու- թիւնը անյապաղ սկսեց յարձակվել միւնիս- տրութեան վրա և գործը այն դրութեան հասցրեց, որ սկուսչիւնան ստիպված էր դադարեցնել իր պարապմունքները, որով- իհետ սկուսչիւնայի արմատական կուսակ- ցութեան հրաժարականից յետոյ նրա ան- դամները թիւը բաւական չէր օրէնսդրական վճիռներ կայացնելու համար: Ապագայ ընտ- րութիւնները չեն բարձրի կառավարու-

թեան դրութիւնը, եթէ ընտրողները հրա- ժարված պատգամաւորներին կուղարկեն սկուսչիւնա: Մի և նոյն ժամանակ զանազան տեղերից յայտնութիւններ են ստացվում, որոնք ազատցանում են սերբական նոր թագաւորին, թէ որքան առեւի է նրա հը- պատակներին այժմեան միւնիստրութեան աւստրիական քաղաքականութիւնը: Ընդդի- մադրական մամուլը անդադար յիշեցնում է թագաւորին, թէ Սերբիայի արժանաւորու- թեան կոնսերվատիւնը Աւստրիայի առաջ- Սերբ հոգեւորականութիւնն էլ իր կողմից անդադար յիշեցնում է կառավարութեանը այն աննկերի սխալը, որ նա գործեց, հրա- ժարեցնելով սերբական միտքազօլիտ Մի- նիստիցին:

Մօսկւայի մէջ ապրող սերբերը, շնորհա- ւորելով թագաւոր Միլանին նոր տնտեսը, ցանկութիւն յայտնեցին, որ Միլան թագա- ւորին Միլանայի Միտրօպօլիտից Կուշան թա- րաւորին թագով: Այդ հեռագիրը առանց պատասխանի մնաց, որովհետեւ առաջինը շատ հաճելի չէր նոր թագաւորին և եր- կրորդը պարունակում էր երկու միմեանց հակասող ցանկութիւններ:

Մանքին յայտնի է, որ Կուշան թագա- ւորին թագը վաղուց Աւստրիայի մէջն է և պահվում է աւստրիական կայսերական թան- քարանքներից մէկի մէջ: Թագաւոր Միլան միայն երկու միջոցներով կարող է ձեռք բերել այդ թագը, կամ ուժով խլել և կամ իրեն ողորմութիւն խնդրել Ֆրանց-Յոսեփի կայսրից: Առաջին միջոցի մասին աւելորդ է մինչև անդամ խօսել, իսկ եթէ աւստրիա- կան կայսրը կը բարեհաճի Կուշանի թագը Սերբիային վերադարձնել, այդ ողորմու- թիւնը երկրին էման չի նստի:

Թէպէտ Մօսկւայի սերբերը անաշուղ ջոյը արին, այնու ամենայնիւ այդ անաշուղու- թիւնը չէ փոքրացնում նրա քաղաքական նշանակութիւնը: Թագաւոր Միլան նկատում է մի նշանաւոր ընդդիմադրութիւն իր մի- նիստրութեանը, որ ձգտում է Սերբիան Աւստրո-Ունգարիայի դաշնակից դարձնել և նպատակ կրկնողի վերաբերութեամբ: Այդ կանխան թերակողմ վերաբերութեամբ: Այդ ընդդիմադրութիւնը յիշում է հասարակա- կան կարծիքի վրա, որ երբեք չէ համակ- րել Աւստրո-Ունգարիային: Շատ երկիւղալի և փափաքաւոր է երկար ժամանակ հակա- ուսել սերբերի մեծամասնութեան այդպի- սի արմատաւորութեանը:

ՄԱՍԿՈՎԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

«National» լրագիրը հաղորդում է, «Կիւմովի երկրից, Վիստուլ-Զիպոս մեծ հացիկով ու- նելը: Զաշի ժամանակ մեր աղալին բանտարկեցին հաղորդիցին, որ կայսր Ալեքսանդր III-ը ներքե լնաւան դատաւարութեան հինգ անձանց, որոնց համար «Թշուառների» հեղինակ միջոցով էր թա- րաւոր առաջ մէկ նամակով, որ հրատարակված է լրագրիներում: Այն ժամանակ Վիստուլ-Զիպոս վեր- կայցաւ և խորը զղացված, աչքերը ուրախութեան արտասանքներով լի, բարձրաձայն առաջարկեց հետեւալ կենացը, որին միացան ձաշին բոլոր ներկայ եղողները:—Խում ևս այն թագաւորի կենացը, որը ներքե է մահուան դատաւարութեան հինգ անձանց, և որը նրանց բոլորին կը ներկէ:»

Վերանկայում, մարտի 22-ին, յիշում էր Վեօտի մահուան յիշատակով: Ինքիւնում բա- նաստորի արձանը դարձրելով կանաչով և ծո- զիկներով: Վեօտարում, բանաստեղծի գերեզմանի վրա հողհանդիսաւ կատարվեցաւ, և գերեզմանի վրա դրեցին Կերմանայի դանաղան ծաղիկից ուղարկված զարկնայ պսակներ:

—Մի և նոյն օրը, մարտի 22-ին, Վիլնիւ կայսրը առնեց զօրքի մէջ իր ծառայութեան 75 ամեակը:

«Temps» լրագրին Վիլնայից հեռագրում են, մարտի 21-ից, որ տեղական պաշտօնական լրագրիները հերքում են լուրերը այն բանի մա- սին, որ իբր թէ ներկայումս պետութիւնների մէջ բանակցութիւններ են վնում եւրոպական կօնֆերանս համար:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն աղեղեցիկ կ'իշնը աշխարհիս վը- րա: Նորերում Զին և Նոր աշխարհի շատ լրա- գրիներում աղբիւցան հուշակաւոր Բարնումի կող- մից յայտարարութիւններ, որոնց մէջ նա խոստա- նում է 20,000 զօլար պրեմիա տալ ամենա- գեղեցիկ կնոջը աշխարհիս երեսին, իսկ 10,000 զօլար ամենագեղեցիկ տղամարդին: Ինքն ի- րան հասկանալի է, որ պրեմիա տաացող գեղեցիկներն պարտաւոր է մի որոշեալ ժամանակ իրան ցուց տալ «պատուելի» հասարակութեանը յօգուտ Բարնումի: Միացեալ-Նահանգների ամեն ծայրերից այդ ձարպիկ անտրոպոլոգիայի արդէն բազմաթիւ նամակներ է տաացել, որոնց հեղինակ- ները և հեղինակութիւնները նկարագրում են իրանց ֆիզիկական յատկութիւնները ամենադրաւից դոյ- ներով: Նրանցից մէկը սրտում է, որ ինքն ամե- նագեղեցիկ ունեւր և ձեռքեր ունի, մէկ ուրիշը գրում է իր հրաշալի, կենսական հրով լի աչքե- րը, երրորդը իր հրաշալի մազերը, և այլն: Մէկ գեղեցիկ այրի կին հեռեկան նամակի ուղարկեց Բարնումին: «Ես այժմ միայն 25 տարեկան եմ, և երեք տարի է, որ ես այրիացել եմ: Միայնու- թիւնը անտանելի է ինձ համար: Կանքի փոխ- խոթիւնը և դէպի տար կրկնեմք ձանապարհ- հարգանքս յուզմունքները ինձ հաճելի կը լինեն: Ես անում եմ միաժամանակ դաշնամուրի վրա մէկ ձեռքով «Yankee doodle», իսկ միւս ձեռքով «Fische's hornpipe» և մի և նոյն ժամանակ դե- ղեցիկ ձայնով կրկնում եմ: Ես այդ բոլորը միշտ անգամ աչքերը փակած եմ կը կատարեմ: Ձեզ անգամ աչքերը փակած եմ կը կատարեմ: Զեզ լաւ յայտնի է, թէ որքան դժուար է հասարակա- կան վիզը ունեւր, մասնաւոր միայնակ կնոջ համար:» Նամակի հետ ուղարկած ֆոտոգրաֆիա- կան պատկերը ցուց է ապիս իսկապիս մէկ սի- րուն հարկած գեղեցիկ կին:

Այն ու նա աղաւթ լինելը: Տրիստում, այս օրերս, մէկ երկրասարդ կին, որը անբժշկելի հի- վանդութիւն ունեւր, մեղամարձութեան աղբիւց- թեան տակ, իրան ցուց չորս յարկանի ասն կը- տուրից: Նրան տարան մերձակայ հիւանդանոցը: Այնպէս բարեկամները կանգնելով նրա մահուան ան- կողմի շուրջը, արտաբերեցին ստուռ էին, «Փը- շուտը, այնպէս ջանէ և նա միայն 28 տարե- կան է:» Զիւնաղը քայքայ աչքերը: «Զէ—հաղի- լակի ձայնով արտասանեց նա, 25 տարեկանից ոչ աւելի» և վախճանվեցաւ:

Հէյդէր Ֆրանսիայում: Ֆրանսիայի մէկ ինժեներ, որը Սենտ-Էլիէն շրջաններում դիտա- կան հետազոտութիւններով էր պարապում, 500 տոնապարկ խորութեան հողը ծակելով, գտաւ տար ջրի մէկ աղբիւր, որից ջուրը երկրի մակերեսովից 26 տոնապարկ բարձրութեամբ էր խոխում: Զրի սիւնը, հետեւալ, նոյն բարձրութեան ունեւր, ինչպէս և ձեյգրեւում, որը յայտնի է «Straske» անունով (Կալմուկայում): Զուրը նոյնպիսի բարե- խառնութիւն ունի և սաստիկ շատ անխաթմա: Ֆրանսիական դիտութիւնների աղաղակման մոտ- ղի է այդ «Վրային հրաբուխը» անել: Զիւր հե- տազոտութեանը ենթարկել:

ՄՇԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՋԱՊԱՅԻՆ ԴՆԿԵՐՈՒԹՅՆԵՐ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 20 մարտի: «Правит. Вѣстн.» լրագիրը հաղորդում է, դատա- պարտված անբոթիսանների բողոքեց Կիւտօ- Նիկով: Նրա խնդրքը ընկելուց յետոյ առանց հետևանքի է թողված: Խնդրեցներ ներկա- յացրին ներման մասին մասամբ դատաւարա- վածները, զլխաւորապէս նրանց աղաղակ- ները: Արդարութեան միւնիստրի գեղաւա- նից յետոյ Թագաւոր Կայսրը բարեհաճեց թիթեանցիկ Ֆրիդլենտի և Լիւստիգի պա- տիքը, առաջինին 10 տարի տաժանակիր

աշխատանքների, երկրորդին չորս տարի: Իսկ մահուան պատժի դատաւարութեան պա- տիքը փոխարինել անժամանակ տաժանա- կիր աշխատանքներով բացի Սուխանովից, որին կախելու տեղ հրացանով սպանել:

ՕԿԵՍՍԱ, 19 մարտի: Պրիմորսկայա բուլ- վարի վրա ընկնելով սպանված է Կիեվի զինուորական դատարանի պրօկուրօր Սորել- Նիկով, որ հսկում էր քաղաքական գործերի ընտելեան վրա: Յանցաւորներից երկուսը կալանաւորված են: Կալանաւորութեան ժա- մանակ երեք մարդ վերաւորվեցան: Երկուսն էլ հրաժարվում են յայտնել իրանց աղա- անուներ, երկուսն էլ 20 կամ 25 տարեկան երիտասարդներ են:

ՕԿԵՍՍԱ, 20 մարտի: Յանցաւորը Սորել- Նիկովին սպանելուց յետոյ, վաղեղ Պրիմորս- կայա փողոցը, որտեղ կանգնած էր կառա- պանը՝ նրա համախոհը: Մարտի 19-ին կա- տարվեցաւ Սորել-Նիկովի առաջին հոգե- հանգիստը: Ներկայ էին զլխաւոր նահան- գապետ Գուրօ, քաղաքապետը, զենեղաւ- ները, քաղաքապետը և զանազան բաժին- ների ներկայացուցիչները: Խուզարկութեան ժամանակ յանցաւորների մօտ գտնվեցան. և- րեք ընկնելի, երեք դաշնի, մի քանի անցա- զրեր և թոյն: Նրանցից մէկը բնակվում էր Կիե- մի հիւրանոցում, որտեղ լիւեանել էր Սորել- Նիկով: Զին յանցանքից երկու օր առաջ էր գնված: Զարադոծներին բանում էին քա- րածուխի պահեստի բանաւորները, որոնցից վերաւորված են դաշնում մէկը ուղքում, իսկ միւսը ձեռքում, վերաւորված է նոյնպէս մեք- սատան աստիճանաւորը: Երեք վերջերն էլ վտանգաւոր չին: «Правит. Вѣстн.» լը- րագիրը հաղորդում է, Կայսրուհի Մարիայի բաժնի կառավարութիւնը ժամանակաւորա- պէս յանձնված է Պետական Խորհրդի անդամ Տիտովին: Սուխանովի մահուան պատիժը կատարված է մարտի 19-ին Կրօն- շտապի մէջ: Կոխանովի մանածողովի պա- րագմունքների նախագիծը հաստատված է ներքին գործերի միւնիստրից: Այդ նախա- դի համեմատ պարագմունքները կը սկսվեն անյապաղ ջատկից յետոյ:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 21 մարտի: Ազատ- ճանտական (Вольно-Экономическое) բնիկութեան նախագահ ընտրված է նախին միւնիստր Արագա: Նա ստացաւ 63 ձայն 14-ի դէմ: Գրեյզին սեպտեմբ: Եկա- պերաների նկատելը զաղթականութեան մասին վերջացան:

ՕԿԵՍՍԱ, 21 մարտի: Մարտի 20-ին Սորել-Նիկովի սպանողներին յանձնեցին մե- զադրական ակօր, երեկոյեան 9 ժամին դի- նուորական դատարանը սկսեց ընտելութիւնը: Կէս դիշերին յայտնեց դատաւիճիւրը: Մարտի 21-ին կայացաւ Սորել-Նիկովի թագաւոր ա- ռանձին հանդէսով, ներկայութեամբ իշխա- նութեան ներկայացուցիչների, զօրքերի և բազմաթիւ ամբիւր:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 20 մարտի: Պետական բանկի 5% տոմսակը առաջին շրջանի արժէ 95 ռ. 50 1/2 կ., երկրորդ 91 ռ. 25 կ., եր- րորդ 90 ռ. 50 1/2 կ., չորրորդ 90 ռ. 87 1/2 կ., հինգերորդ 90 ռ. 50 կ., ներքին 5% տոմսին փոխառութեան տոմսակը արժէ 216 ռ. 75 կ., երկրորդ 211 ռ. 5 կ., արեւելեան առաջին փոխառութեան տոմսակը արժէ 90 ռ. 37 կ., երկրորդ 90 ռ. 5 կ., երրորդ 90 ռ. 5 կ., ուրի 8 ռ. 13 կ.: Ռուսաց 1 ռուբլ 1 ժուգին վրա արժէ 24 1/2 պէս, ռուսաց 100 ռ. Համբուրգի վրա արժէ 206 մարկ 37 պֆ., ֆարսի վրա 255 Ֆրանկ: Բօր- սայի արմատաւորութիւնը ամար է:

Խմբակը—հրատարակող ԳԻՐԳՈՐ ՍԵՐԲՈՒՆԻ



Մի քի փոքր, Կաթոլիկ եւ կայս փոքր տն կիւն № 13.